

H:1

ALKOHOLOGIA

1975. 6. évfolyam 2. szám

TANULMÁNYOK, TÉMAÖSSZEFOGLALÓK

Örményi Imre dr.—Grynaeus Tamás dr.: Adatok a delirium tremens pathogenesiséhez II. 45

Kardos György dr.: A kötelező alkoholelvonó kezelés két formájáról: arról, ami van és arról, ami lehetne 66

Varga Éva dr.—Bálint István dr.: Alkoholelvonó ambulancia beteganyagának néhány gyógyulási jellemzője 72

Nagy György: Jelentés az italfrontról 78

REFERÁTUMOK 80

FÓRUM

Hegedűs Imre dr.: Az alkoholmentes klubok helyzetéről és problémáiról 95

Juhász Lajos dr.: Az alkoholizmus elleni küzdelem tapasztalatai Szabolcs-Szatmár megyében 98

TÁJÉKOZTATÓ

Fekete János: Az alkoholizmus Elleni Országos Bizottság ülése. 1975. február 14. 101

Lomb Kató dr.: Beszámoló az ICAA (International Council on Alcohol and Addictions) 31. Kongresszusáról (Bangkok, 1975. február 23—28.) 103

KOMMENTÁR 108

CONTENTS

REPORTS, COMMUNICATIONS

Örményi, Imre—Grynaeus, Tamás: More on the Pathogenesis of Delirium Tremens II. 45

Kardos, György: On two varieties of compulsory detoxication: the one that exists, and the other one that should exist 66

Varga, Éva—Bálint, István: Some trends of recovery in a drinking population of an out-patient detoxication unit 72

Nagy, György: Report on developments in drinking behaviour 78

CONTRIBUTIONS 80

FORUM

Hegedűs, Imre: Report on alcohol-free clubs and their problems 95

Juhász, Lajos: Experiences of the struggle against alcoholism in county Szabolcs-Szatmár 98

INFORMATION

Fekete, János: The February 14, 1975 session of the Hungarian National Council on Alcoholism 101

Lomb, Kató: Report on the 31st Congress of the ICAA (International Council on Alcohol and Addictions) Bangkok, 23—28. February, 1975. 103

COMMENTS 108

СОДЕРЖАНИЕ

НАУЧНЫЕ ТРУДЫ, ТЕМАТИЧЕСКИЕ ОТЧЕТЫ

Д-р Имре Эрменьи—Д-р Тамаш Гринеус: Данные к патогенезу делириум тременса, II 45

Д-р Дьердь Кардош: О двух формах принудительного лечения от алкоголизма: о том, что есть, и о том, что могло бы быть 66

Д-р Эва Варга—Д-р Иштван Балинт: Некоторые параметры выздоровления амбулаторных больных-алкоголиков 72

Дьердь Надь: Сообщение с фронта напитков 78

РЕФЕРАТЫ 80

ФОРУМ

Д-р Имре Хегедюш: О состоянии и проблемах безалкогольных клубов 95

Д-р Лайош Юхас: Опыт борьбы против алкоголизма в Саболич-Сатмарской области 98

ИНФОРМАЦИЯ

Янош Фекете: Заседание Государственной Антиалкогольной Комиссии. 14 февраля 1975 г. 101

Д-р Като Ломб: Отчетный доклад о 31-ом Конгрессе ICAA (International Council on Alcohol and Addictions) Бангкок, 23—28 февраля 1975 г. 103

КОММЕНТАРИИ 108

Az Alkoholizmus Elleni Országos Bizottság évenként négyszer megjelenő folyóirata.

Főszerkesztő: *Kun Miklós dr.*

Szerkesztő és felelős kiadó:
Bonta Mihály dr.

A szerkesztő bizottság elnöke:
Hantos János

A szerkesztő bizottság tagjai:
Andorka Rudolf dr.,
Bayer István dr.,
Bálint István dr.,
Buda Béla dr.,
Csiba István dr.,
Fekete János,
Kalocsai Amália dr.,
Kardos György dr.,
Métneki János dr.,
Nagy György.

75. 2., 4555 - Révai Nyomda
F. v.: *Povárný Jenő*

Tanulmányok, témaösszefoglalók

ÖRMÉNYI IMRE DR., GRYNÆUS TAMÁS DR.:

Adatok a delirium tremens pathogenesiséhez II.

1. A KOZMIKUS TÉNYEZŐK HATÁSA A DELIRIUM TREMENS KIROBBANTÁSÁRA

A delirium tremens (DT) meteoropathológiai összefüggései vizsgálata során arra a következtetésre jutottunk, hogy bioaktív időjárási helyzeteken kívül olyankor is előfordulhatnak deliriumok, amikor meteorotróp időjárási hatásról nem beszélhetünk. Ilyen helyzetekben szignifikánsan több DT robban ki. Ebben a részben két kérdéssel foglalkozunk:

- A) A naptevékenység hatása,
- B) holdfázisok látszólagos hatása a DT kirobbanásában.

A) A naptevékenység hatása a DT kirobbanása

a harmincas évek heliobiológiai irodalmában még az volt a divat, hogy a napfoltok számát hasonlították össze a különféle kórképek előfordulásával. A Düll házaspár (1934, 1938) érdeme volt az, hogy az energetikai szempontokat is figyelembe vették és pl. a tbc exitusok vizsgálata során már a napkitörések adataival dolgoztak. A napkitörések során elektromágneses sugárzás indul ki a napról, amely 8 és fél perc alatt a földre ér. Emellett részecske kiáramlás is folyamatban van, mely 20–40 óra késéssel érheti el bolygónkat. Kétségtelen, hogy ez a szemlélet merőben más fénybe helyezte a napfizikai történések földi hatásait, mivel már mint okozati tényezőkkel lehetett a napkitörések hatásaival számolni. A második világháború befejezése utáni hatalmas technikai fejlődés jóvoltából, valamint a mesterséges bolygók felbocsátása és az űrlaboratóriumok észlelései révén a naptevékenység hatásait ma már jobban ismerjük.

A korszerű heliobiológiai vizsgálatoknak véleményünk szerint több követelményt kell kielégíteni e speedig:

1. Figyelembe kell venni az időjárási tényezők hatását a biológiai objektum észlelése helyén.

Szerzők munkahelye:

Országos Rheuma és Fizioterápiás Intézet (ig. főorvos: prof. dr. Farkas Károly), Meteorobiológiai Laboratórium, Baja, Városi Tanács Kórháza, férfi és női ideg-elme osztály (főorvos: † dr. Péterfai János és dr. Schwabik József); jelenlegi munkahely: Munkatherápiás Intézet, Pomáz.

2. A naptevékenység hatásainak érvényesüléséhez a Nap—Föld közötti vezetésnek biztosítottnak kell lennie, azaz a napkitörések csak akkor lehetnek bioaktívok, ha hatásuk a geofizikai adatok változásában is kimutathatók. Szaknyelven ilyenkor geoaktív napkitörésekről beszélünk.
3. Figyelembe kell venni a napkitörések energetikai viszonyait, mivel távcsövekkel vagy reflektorokkal észlelhető ún. „optikai napkitörések” földfizikai hatása sokkal kisebb, mint azoké a napkitöréseké, amelyekkel párhuzamosan rövidhullámú rádiósugárzást, röntgen, UV és gamma sugárzás erőteljes fellépését is észlelhetik. Sajnos az *optikai kitöréseket* nem régóta jegyzik. A naprádiósugárzás méteres, deciméteres, centiméteres és milliméteres hosszuhullámú sugárzás fellépését jelenti. Ma már követni tudjuk azokat a földfizikai folyamatokat, amelyek egyes hullámtartományokban fellépő sugárzás-erősítés után jelentkeznek. A naprádiósugárzás mérése során egy olyan osztályozási módszer is kialakult, amellyel a Napon előforduló objektumok viszonylag megbízhatóan követhetők, így az ún. *napaktivitási központok*, a *napkitörések*, vagy újonnan keletkező *napfoltok*, amelyeknek az eddigi tapasztalatok szerint biológiai hatása lehet (Örményi, 1965, 1966, 1968).

A naprádiókitörések 5 típusának (Smith és Smith, 1965) ismertetésétől eltekintünk, csak annyit említenek meg, hogy biológiai szempontból az ún. IV. típusú kitörés látszik legjelentősebbnek. Ennek a típusnak a jellegzetessége az, hogy a naptól kiáramló és a világűrbe spirális pályán haladó részecskékkel kapcsolatos. A legerősebb napkitörések során lép fel ez a típus és ha geoaktív erős proton-beáramlással jár együtt. Maxwell és mtsai (1964) azt is kimutatták, hogy a IV. típusú rádiókitörések után — amennyiben azok legalább 1 órán át tartanak — 2 nap múlva igen nagy valószínűséggel földmágnesesség fokozódása jelentkezik (6 szigmás szinten túli emelkedés). Ennek a típusnak további sajátossága az, hogy a beáramló részecskék az ún. „sarki sapka” képződését idézik elő. (Polar Cap Absorption-PCA), amely a sarkok feletti légréteg igen rövid idő alatti robbanásszerű felmelegedését je-

